

הפסוקים הבאים - רב אלחנן ב"ר
מאן: פליגי יאקב סג"ל

7 פלוגתא דרבי

ואמשר לומר בהקדים מאמרם ז"ל על פי
במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש
השני בשנה השנית ושיה בסנך ערימת חטים
מה הטבור באמצע אף ת"כ באמצע עכ"ל ומדרש
זה טעון לינה. ונקדים מדרש חזית בסנך ערימת
חטים זה תורת כהנים חטים חטאים. וצריך ביאור:

8 פלוגתא דרבי

ה"ד ויהי בנסוע הארון ויאמר משה פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה לומר

שאין זה מקומה ר' אומר לא מן השם הוא זה אלא מפני שספר השוכן הוא בפני עינינו כמאן אולא הא דא"ר שמואל בר נחמן א"ר יוחנן חצבה עמודיה שבעה אלו שבעה ספרי תורה כמאן כרבי מאן תנא דפליג עליה דר' רשב"ג הוא דתניא רשב"ג אומר עתודה פרשה זו שתיעקר מבאן ותכתב במקומה ולמה כתבה כאן כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שנייה פורענות שנייה מאי היא ויהי העם כמתאננים פורענות ראשונה ויסעו מחר ה' וא"ר חמא בר' חנינא שסרו מאחרי ה' והיכן מקומה אמר רב אשי בדגלים

9 פלוגתא דרבי

(א) בחדש הראשון. פרשה שנראש הספר לא נאמרה עד אייר ע, למדת שאין סדר מוקדם ומאוחר צמורה. ולמה לא פתח בזה מפני שהיא גנומתן של ישראל, שכל ארבעים שנה שהיו ישראל צמדנר לא הקריבו אלא פסח זה בלבד:

10 פלוגתא דרבי

יא ויהי העם כמתאננים רע באוני יהוה וישמע יהוה ויחר אפו ותבער יכם אש יהוה ותאכל בקצה הפתחה:

11 פלוגתא דרבי

והנה שמעה אוני משם רבני אשכנז במאמר במדבר סיני באהל מועד ושיה בסנך וכי' הגז"ל שפירשו במ"ש ר"ל והביאו רש"י פרשת בהעלותך דפ' פסח שני היה צריך לכתוב בראש הספר שנאמרה בחדש הראשון אלא כדי שלא להתחיל הס' בגנות ישראל שלא עשו אלא פסח אחד במדבר ומודעת זאת דאיכא פלוגתא אם התורה ה' ספרים כמו שהם בידינו או הם שבעה ספרים דס' במדבר הם ג' ספר א' עד ויהי בנסוע הארון. ופ' ויהי בנסוע הארון לבדו ספר ב' והשאר ספר ג' וא"כ הם ו' ספרים. והשתא יש להכריע כמ"ד שהכל הם ה' ספרים דהא חזינן דספר במדבר הי"ל להתחיל בפרשת פסח שני שהיה בפסח ראשון ואין נסד"ר ממדב"ר קדמית דיש בו גנותן של ישראל ואי אמרת שהם ו' ספרים דרי אחר ויהי בנסוע מתחיל הס' ויהי העם

1 סבון צור מו"ק

הקשר לפרשה:

בהפטרה נאמר: "כה אמר האל ה' בורא השמים ונוטיהם רוקע הארץ וצאצאיה נותן נשמה לעם עליה ורוח להולכים בה", שלפי המפרשים כולל כל חלקי הבריאה, מן השמים ועד לארץ, מן האדם ועד לחיות השדה, יער וכל עץ בה, שהוא מעין פרשת השבוע.

2 ישעיהו ח"א: כ"א

כא יהוה חפץ למען

צדקו יגדיל תורה ויאדיר: כאן מסיימים

3 הספרים

ב זה שאמר הכתוב (ישעיה מב כא) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לא בשביל שאני צריך לגרות הזהרתיך על הגרות אלא לזכותם, שנאמר (ויטל ב כב) ונהו"קא עמה שרא, וכתוב (תהלים קלט יב) גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר פחשיקה באורה, בא ללמדך שאינו צריך לגרות של בשר נדם. להודיעך שכלו אור ואין צריך לאורם, ולמה צוה אתכם, לזכותכם, לקדש נאמר בהעלתך את הגרות. הוי ה' חפץ למען צדקו.

4 פלוגתא דרבי

ובמדבר רבה ריש פ' בהעלותך אמרו שם בהעלותך את הגרות אל מול פני המצודה יאירו שבעת הגרות ושיה ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר. והוא תמוה:

5 חזקוני פסחים ב' - ו' הו"ו בקובץ מה"ש
[נו] כל חלב וכל דם לא תאכלו, בסנך ערימת חטים ח'
זה תורת כהנים וכי'

6 חזקוני פסחים ב' - ו' הו"ו בקובץ מה"ש
כ"ה י"א י"ב

[ג] במנך ערימת חטים (וי' ע"ג). (ג) אמר ר' יוחנן ערימת חטים זו תורת כהנים, שכלה חטאת ואשמות, חטאת היא, אשם היא, (יד) והוא נטון באמצע תורה, וכל חטאת ואשמות, חיי במנך ערימת חטים ועי',

רק דבמקום סיפורים יהיו שמות הקדש ורמזים נפלאים ודיס מ"ש רז"ל שזאת התורה היא הבל לפני תורתו של משיח הכונה שסדר תיבות אלו הם ספורים והיא הבל לפני תורתו של משיח שאז אותיות אלו יהיו נקראים בדרך צרופי שמות הקדש כי אז נלמוד התורה מפיו כב יכול שלא על ידי סרטור והוא זמן נשואין בחצר דידיה כמ"ש הרב מהרימ"ס זלה"ה

וממוצא דבר כי עתה שהתורה נתלבשה אשר הם ספוריים יקנו יש גנות אם היה פותח ס' במדבר בפ' פסח שני וגם יש גנות במתאוננים

לפי ההתלבשו. אך עיקר התורה שהם צרופי שמות הק' לא יש בהם גנות כי אינם תיבות אלו וספורים רק שמות הקדש ורמזים והשתא א"ש מאמר הנזכר באחד לחדש השני ושיה בטנך ערמת חיסים זה ת"כ מה טבור באמצע וכו'. ויש לדקדק דלמה צריך משל לה. אך שם רמ"ז כי התורה עתה נתלבשה סיפורים ולא פתח בראש הספר בפרשת פסח שני דנפיק מינ' גנות ישראל. ועי"ז עתה הם ה' ספרים ות"כ באמצע ואמטו להבין משו"ל ימשו"ל בנו מה טבור הזה וכו' מורה ובא דעתה נתלבשה התורה והוא במשל ולזה עתה הם ה' ספרים ות"כ באמצע. אך לעת"ל תהיה התורה

והרב זרע ברך ח"א פ' בהעלותך כתב משם רבינו האר"י זצ"ל שהמנורה כלליה ופרטיה רמו לתורה וכתב משם הרב הגדול מהר"ר אברהם זלה"ה כי בעבור זה חלקו הטבת הנרות ה' לבד וב' כאשר יעריך אביי משמא דגמרא שהמנורה רמו לתורה שם ה' ספרים ונחלקו לו' ע"י ויהי בנסוע וה' נרות רמו לה' ספרים ועוד ב' נרות דבצרוף הם ז' עכ"ד. ה' ז"ב העוד לנו חקור דבר דאם הם ז' ספרים מדוע בחלקות ישית למו. אמנם ע"פ האמור ניהא דע"י העגל דנתלבשה תורה בספורים הם ה' ספרים ולעת"ל יהיו ז' דאו הם צירופי שמות הקדש ולא יש מתאוננים וכיוצא ולכן הטבת ה' נרות

לבד לפי הזמן שהם ה' ספרים. והטבת ב' כי הב' הם גנויים עתה בתוכן ולעת"ל יתגלו:

אמור מעתה אתאן למאמארין בהעלותך וכו' ושיה ה' חפץ למען צדקו וכו' ואפשר דקשיא ליה שהמנורה רמו לתורה ולפי האמת שבע ספרים הם ואמאי חלק בהטבת הנרות חמשה לבד והב' לבד לז"א ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה לעת"ל ויאדיר יחוק כחנו אנחנו נחלק חושיים הכונה יגדיל תורה ז' ספרים לעת"ל יגדל דייקא להבא וכי תימא יש גנות במתאוננים וכו' לדיא ויאדיר שיהיוק כחנו ולא יבחישי בגנות כי הם צירופי שמות הקדש ונוכה לס' ויהי בנסוע כלו:

מאמר רמב"ם

משולה בש"ר. אלא מה הש"ר הזה נתון באמצע הגוף ק"ה סנהדרין של ישראל נתונה באמצעו של בית המקדש.

ד דבר אחר. וידבר ה' אל משה במדבר סיני. זה שאמר הכתוב (ש"י א) ש"רך אגן הספר. מדבר בסנהדרין שהיתה נתונה בלשפת הגזית והיא משולה בש"ר. ולמה

כמתאוננים וזה גנות ממש משא"כ פסח שני דלא כפי' אתמר אלא דמותא אתי לכלל גנות שלא עשו אלא פסח זה. ומה דמות יערוך לפרשת מתאוננים. ואם בפסח שני אינו כפותח כ"ש וכ"ש במתאונני'. ועל כרחין לומר דהם חמשה ספרים. ובמדבר כלו ספר אחד אמר רחמנא. והנה תורת הכהנים דהוא ס' ויקרא הוא באמצע. וזה כונת המאמר במדבר סיני באחד לחדש השני ולא רצה לפתוח בגני' בפרשת פסח שני שהיה בראשון משום דמזה נשמע מכללא גנותן של ישראל וא"כ הם ה' ספרים וחשיה בטנך ערימת חיסים דת"כ באמצע כי אינם אלא ה' ספרים ע"כ שמעתי:

וזה אמת סתם או שיש בו לקט (לו) שמונים

וקטש אחיות מתוך תבות (לו) שקלמות או שיש בו אוקרה. מצולין אותה:

מנהג הכונה

(לו) שמונים וקטש אותיות. שעל ידי שעור זה יש עדין עליה קצת קדש ספר תורה משום שכן נמצא בפרשת ויהי בנסוע' (במדבר י לה):

הפסוק ואל תורה כהוא פסוק יוס' ע"כ אמר אג"ל אלו קטש' ע

ובהגות של תורה לירושלמי

מגילה הנ"ל רצה לחדש חידוש גדול להלכה, דאם יהיה טעות בחומש במדבר בס"ת, אבל הטעות תהיה בא' מהג' ספרים של במדבר (הינו דבמדבר הרי נחלק לג' ס"ת, מתחילה עד ויהי בנסוע, ויהי בנסוע, ומאחרי עד הסוף) יהיה מותר לקרוא במקום האחר (היינו אם יהיה טעות בפסוק ויהי בנסוע, יוכלו לקרוא בחומש במדבר לפניו ואחרי - כיון שנחשב כחומש אחר) ובחומש אחר שרי לקרוא בשעת הדחק כשאין ס"ת אחר והוא חידוש גדול להלכה

כחון פתיחה לקורה

עוד יש בידינו קנלה של אמת כי כל החורס כולה שמוחו של הכנ"ה שהחיות מחלקות לשמות נענין אחד כאלו החשוב על דרך משל כי פסוק נראית יחלקן לחיות אחרות כגון נראש יתכרה אלהים וכל החורס כן מלכד צרופייהן וגימטריותיהן של שמות וכבר רכנו שלמה כפירושיו בתלמוד * ענין השם הגדול של ע"כ נראה ענין הוא נבשה פסוקי ויסע ויבא ויס ומפני זה ספר חורס שטעה בו נראה אמת כמלא או נחסך פסול. כי זה הענין יתייב אהינו לפסול ט"ח שיחסך בו ו' אחד ממלות אותם שנאלו מהם ל"ט מלחים נחורה או שיכתוב ה' נראה משאר החסרי' וכן כיוצא בזה אע"פ שאינו מעלה ולא מוריד כפי העולה כמתשנה וזה הענין שהביאו גדולי המקרא למנות כל מלא וכל חסר וכל התורה והמקרא ולהכיר ספרים נמסורת עד עורא הסופר הניבא שגשגל כזה כמו שדרשו מספוק ויקראו כספר נחורה האלהים מפורש ושום שכל ויבינו נמקרא. ונראה שהתורה הכתובה כאל שחורה על גבי אש לננה נענין הזה שהזכרנו היה שכיחה הכתיבה ראופה נלי הפסק חיות והי' אפשר נקריאחה שחקרא על דרך השמות וחקרא על דרך קריאתו נענין החורה והמנוח ונתנה למשה רבינו על דרך קריאת המנוח ומכר לו על פה קריאחה בשמות. וכן יכתבו השם הגדול שהזכרנו כולו ראוץ והחלק לחיות של שלש שלש אותיות ונחלוף' אחריס ריטס כפי השמות לנעלי הקנלה.